

ตอนที่ 1
ภาคดนตรีไทย

บทที่ 1

ประวัติดนตรีไทยและเครื่องดนตรีโบราณ

เนื้อหาในบทที่ 1 ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะเดิมของประวัติดนตรีไทย
2. การสนับสนุนโดยใช้หลักวิชาการศึกษาประวัติความเป็นมาของดนตรี
3. เหตุผลประกอบแนวเทียบ
4. บทสรุป

วัตถุประสงค์

1. ให้ทราบหลักการสนับสนุนอย่างมีหลักเกณฑ์
2. ให้ทราบประวัติดนตรีไทยอย่างถูกต้อง
3. ให้รู้จักลักษณะดนตรีประเทศเพื่อนบ้านเท่าที่โอกาสอำนวย
4. ให้รู้จักเครื่องดนตรีโบราณของไทย
5. ให้รู้จักเครื่องดนตรีของประเทศเพื่อนบ้าน

กิจกรรม

1. ตอบคำถามท้ายบท
2. พยายามหาโอกาสฟังดนตรีประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน พม่า อินเดีย มอญ ลาว เขมร ญวน ญี่ปุ่น ฯลฯ
3. เปรียบเทียบเสียงดนตรีเหล่านั้นว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากดนตรีที่เคยได้ยินอย่างไร
4. หาโอกาสไปชมการบรรเลงเครื่องสายจีน และหัดพิจารณารูปร่างลักษณะโดยทั่วไปของเครื่องดนตรี แล้วเปรียบเทียบกันเครื่องดนตรีไทยหรือเครื่องดนตรีตะวันตกที่รู้จัก
5. ฝึกสังเกตและฟังดนตรีชาติต่าง ๆ ที่นำมาประกอบภาพยนตร์ทางโทรทัศน์

ฯลฯ

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business or organization. This section outlines the various methods and tools that can be used to ensure the accuracy and reliability of financial data.

2. The second part of the document focuses on the role of technology in modern record-keeping. It explores how digital systems and software solutions have revolutionized the way businesses manage their data. This section highlights the benefits of automation and the challenges associated with implementing and maintaining these systems.

3. The third part of the document addresses the legal and regulatory requirements surrounding record-keeping. It provides an overview of the various laws and regulations that govern the collection, storage, and disclosure of information. This section is particularly important for businesses that operate in highly regulated industries.

4. The fourth part of the document discusses the importance of data security and privacy. It outlines the various risks and threats that can compromise the integrity and confidentiality of sensitive information. This section provides practical advice on how to implement robust security measures and protect your organization's data.

5. The fifth part of the document concludes by summarizing the key points discussed throughout the document. It reiterates the importance of maintaining accurate records and the role of technology in this process. The document ends with a call to action, encouraging readers to take the necessary steps to ensure the accuracy and security of their records.

บทที่ 1

ประวัติดนตรีไทยและเครื่องดนตรีโบราณ

เนื้อหาในบทแรกนี้จะประกอบด้วย หัวข้อใหญ่ 2 หัวข้อ คือ

- ประวัติดนตรีไทย และ
- เครื่องดนตรีโบราณของไทย

ประวัติดนตรีไทย

ดนตรีไทยมีกำเนิดมาอย่างไร จากตำราที่ท่านผู้รู้หลายท่านเขียนขึ้น มักเขียนไว้ว่า ดนตรีไทยได้แบบอย่างมาจากอินเดียโบราณ ที่สันนิษฐานกันอย่างนี้คงเป็นเพราะในสมัยสุโขทัย เราได้รับอิทธิพลทางศาสนา ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์และการละครมาจากอินเดีย จึงเกิดความเชื่อว่า เราคงรับอิทธิพลทางดนตรีมาด้วย ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเรื่องราวของ ดนตรี หรือ ประวัติการดนตรีที่เรียกว่า Musicology นั้น เป็นการค้นหาหลักฐานสืบประวัติ ได้ยากที่สุด ยากยิ่งกว่าการค้นหาหลักฐานเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชาติใด ๆ เพราะ ดนตรีเป็นการเลียนเสียงธรรมชาติ และเครื่องดนตรีทั้งหลายก็เกิดจากการคิดเลียนแบบธรรมชาติ ที่มนุษย์ชาติต่าง ๆ คิดขึ้น จึงเป็นการยากที่จะใช้เครื่องมือต่าง ๆ บันทึกเสียงดนตรีเหล่านั้นไว้ เป็นหลักฐาน เพราะในสมัยโบราณยังไม่มีผู้ประดิษฐ์เครื่องบันทึกเสียงขึ้น นอกจากจะมีผู้ จดจำทำนองเพลงต่าง ๆ ขึ้นแล้วยอมถ่ายทอดให้คนอื่น ๆ ได้ฟังเพลงนั้นบ้าง โดยเฉพาะดนตรี ไทย เพิ่งมีการบันทึกเป็นโน้ตตัวเลขเป็นครั้งแรก เมื่อสมัยรัชกาลที่ 6 นี้เอง โดยการคิดขึ้น ของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ดังนั้น ในเรื่องของการถ่ายทอดเพลง ถ้าไม่ใช่ ศิษย์รักจริง ๆ ครูก็ไม่ถ่ายทอดให้ ในที่สุดเพลงนั้นก็ตายไปกับครู เพลงที่เหลืออยู่ก็มักไม่ ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ใครแต่ง และแต่งเมื่อไร และยังเป็นอุปนิสัยของคนไทยแต่ก่อนอีกด้วย ที่ไม่ชอบแสดงตัวอวดความสามารถ ผิดกับคนไทยในปัจจุบันที่ชอบแสดงตัวทั้ง ๆ ที่ไม่มี ความสามารถ หลักฐานที่จะนำมาประกอบการศึกษาค้นคว้าเรื่องประวัติดนตรีไทย จึงหายาก ทำให้มีผู้สันนิษฐานต่าง ๆ กันไป แต่ที่แน่นอนที่สุด ก็คือ ดนตรีไทยเกิดขึ้นพร้อมกับคนไทย และมีมานานหลายพันปีแล้ว เราอาจตั้งประเด็นนี้เป็นสมมติฐานที่จะหาข้อพิสูจน์ หรือ ข้อ สันนิษฐาน ให้สมมติฐานนี้เป็นความจริงด้วยเหตุผลทางวิชาการต่อไป

ที่ตั้งสมมติฐานว่า มีมานานหลายพันปีแล้ว อย่างเร็วที่สุดนั้นดนตรีไทยต้องมีมา ก่อนสมัยสุโขทัย ดังที่ อาจารย์มนตรี ตราโมท ได้อธิบายไว้ในบทความเรื่อง “เครื่องสายไทย” ตอนหนึ่งว่า

“...ส่วนตอนใต้ลงมาของตามลุ่มน้ำแยงซีตลอคทั้งฝั่งซ้ายและขวา เป็นที่อยู่ของชนชาติเจ้าของถิ่นเดิมซึ่งมิใช่จีน ตอนต้นของสายน้ำแยงซีซึ่งเป็นมณฑลเสฉวนในบัดนี้ เมื่อสมัยระหว่างก่อน พ.ศ.298 ถึง พ.ศ.342 เป็นที่ตั้งของอาณาจักรไทยสองอาณาจักร คือแคว้นจกและแคว้นปาส่วนในตอนกลางลุ่มแม่น้ำแยงซีเป็นที่ตั้งอาณาจักรฉ้อ ซึ่งนักประวัติศาสตร์โดยมากกล่าวรับรองว่า ฉ้อในสมัยนั้นคือชนเชื้อชาติไทย พระเจ้าฉ้อปาอ่องซึ่งครองราชย์อยู่ในระหว่าง พ.ศ.310 ถึง พ.ศ.343 ก็ว่าเป็นกษัตริย์ไทยในสมัยโบราณนั้น จีนได้เครื่องดนตรีไปจากชนชาติในดินแดนตอนใต้หลายอย่าง ที่ปรากฏชัดก็คือ กลองชนิดหนึ่งซึ่งจีนยังใช้อยู่จนทุกวันนี้ เรียกว่า “น่านตังกู” อันหมายถึงกลองของชาวใต้ ลักษณะเป็นกลองซิ่งหนึ่งครึ่งด้วยหมุดทั้งสองหน้าอย่าง “กลองทัด” ของไทยเราไม่ผิดเพี้ยนเลย และรูปร่างกลองก็แตกต่างกับกลองชนิดอื่น ๆ ของจีนซึ่งเข้าใจว่า อาจได้ไปจากกลองของชนชาติไทย ในสมัยครั้งกระโน้นก็เป็นได้

ในสมัยเสียดีก รวาก่อน พ.ศ.280 เซ็กบันเจ้าเมืองไซหยง ปรากฏว่าไม่เคยเห็นหรือเคยฟังดนตรีเลย เมื่อกัจบุ๋นส่งมโหรีหญิงไปสำหรับหนึ่งมี 6 คนด้วยกัน เลยทำให้เพลิดเพลินจนถึงละทิ้งกิจการบ้านเมืองได้ และเมื่อในสมัยน่านเจ้า รว พ.ศ.1345 ก็ปรากฏว่ากษัตริย์ไทยแห่งอาณาจักรน่านเจ้าได้จัดส่งดนตรีไปยังราชสำนักจีน ณ กรุงซีอานฟู ส่วนเครื่องดนตรีที่ส่งนั้นจะมีสิ่งใดบ้าง ไม่สามารถจะทราบได้ แต่ก็พอชี้ให้เห็นว่าไทยเราได้มีความเจริญในด้านการดนตรีมาก่อน มิฉะนั้นไหนเลยจะกล้าเอามะพร้าวห้าวไปขายสวน”¹

เมื่อไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด การสันนิษฐานที่น่าจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด คือการศึกษาโดยใช้หลักวิชา Ethnomusicology (ดร.กิ่งแก้ว ภัตถากร ให้ชื่อภาษาไทยว่า ศีตศาสตร์เกี่ยวกับดนตรีพื้นเมืองนานาชาติ²)

“Ethnomusicology เป็นการศึกษาดนตรีในวัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบ การศึกษาตามแนว Ethnomusicology เป็นการศึกษาดนตรีตามแนวทางวิชามานุษยวิทยา โดยการผนวกเอาสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์กับสาขาวิชาทางมนุษยศาสตร์เข้าด้วยกัน เป็นความพยายามที่จะศึกษาวิชาในสาขามนุษยศาสตร์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ การศึกษาดนตรี

1. มนตรี ตราโมท, “เครื่องสายไทย” (ดนตรีอุดมศึกษาครั้งที่ 12), (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองการพิมพ์, 2522) หน้า 68.

2. กิ่งแก้ว ภัตถากร, “แนวคิดบางประการสำหรับการศึกษาเพลงพื้นเมือง” (เอกสารประกอบการประชุมทววิชาการเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง), (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 9.

ด้วยวิธีการทาง Ethnomusicology นี้ น่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ ของดนตรีได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะดนตรีนั้นเกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง”³

Ethnomusicology เป็นแขนงหนึ่งของวิชา **Musicology** ซึ่งเป็นวิชาว่าด้วยประวัติความเป็นมาของการดนตรีชาติต่าง ๆ ที่แบ่งออกเป็น 2 แขนงวิชา คือ

– Archaeomusicology การศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ศึกษาเครื่องดนตรีโบราณตั้งแต่สมัยอียิปต์ตามหลักฐานที่ปรากฏในปิรามิด ฯลฯ

– Ethnomusicology การศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรีของชนเผ่าต่าง ๆ การหาเหตุผลหรือข้อสันนิษฐานที่จะทำให้สมมติฐานที่เราตั้งไว้เป็นความจริงขึ้นมาได้ โดยใช้หลักวิชา Ethnomusicology โดยการนำวัฒนธรรมทางดนตรีของชนชาติหรือชนเผ่าต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกัน ใน 3 ลักษณะ คือ

1) เปรียบเทียบเสียงดนตรีจากบทเพลงที่เก่าแก่ที่สุดของชนเผ่าต่าง ๆ เท่าที่สืบค้นได้

2) เปรียบเทียบรูปร่างของเครื่องดนตรีของชนเผ่าต่าง ๆ ที่เป็นประเภทเดียวกัน

3) เปรียบเทียบวัสดุที่ประกอบเป็นเครื่องดนตรีของชนเผ่าต่าง ๆ

การเรียนการสอนวิชาดนตรีวิจัฯ ในชั้นเรียนปรกติ ในหัวข้อ ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย เราจึงให้ฟังดนตรีไทยที่มีเค้าเพลงเก่า ๆ มาแต่งใหม่ แล้วให้ฟังดนตรีประเทศเพื่อนบ้าน ตั้งแต่ จีน ญี่ปุ่น ลาว เขมร เขก ชาว อินเดีย พม่า มอญ เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างและความคล้ายคลึงกับดนตรีไทย เมื่อทดลองให้ฟังแล้ว ปรากฏว่า ดนตรีเพื่อนบ้านที่เป็นของดั้งเดิม ไม่มีเพลงของชาติใดที่เหมือนเพลงไทยเลย นอกจากประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ เช่น ลาว เขมร พม่า ที่มีบทบรรเลงบางยุคสมัยคล้ายไทย หรือได้รับอิทธิพลไปจากดนตรีไทย เพราะผลของการแพ้สงคราม หรือเพราะผลของการชนะสงครามแล้วกวาดต้อนผู้คนไปเป็นเชลย และมีนักดนตรีไปเป็นเชลย ไปสอนดนตรีให้ประเทศชนะสงคราม ดนตรีของผู้ชนะจึงเป็นดนตรีที่ไปจากประเทศแพ้สงคราม จากตัวอย่างที่ฟังกันทั้งหมด มีข้อสังเกตอยู่ว่า เสียงดนตรีจีนใกล้เคียงกับเสียงดนตรีไทย จึงสมควรที่จะนำดนตรีไทยและดนตรีจีน มาศึกษาเปรียบเทียบตามแนวของ Ethnomusicology ด้วย

ดังที่ท่านได้ทราบแล้วว่า เมื่อมีการเปรียบเทียบเสียงดนตรีไทยกับดนตรีชาติต่าง ๆ รวมทั้งดนตรีอินเดียที่บรรเลงด้วยพิณสีตาด้วย แต่เสียงดนตรีไทยก็ได้มีส่วนคล้ายหรือใกล้เคียงกับดนตรีอินเดียเลย ดังนั้นข้อสันนิษฐานที่ว่า ดนตรีไทยได้แบบอย่างมาจากดนตรีอินเดีย

3. ปราวณี วงษ์เทศ, “แนวการศึกษาเพลงพื้นบ้านทางมานุษยวิทยา” (เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องเพลงพื้นบ้านล้านนาไทย), (เชียงใหม่: วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2524) หน้า 7.

โบราณจึงเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามเราจะพิจารณาการเปรียบเทียบในอีก 2 ลักษณะ เพื่อสนับสนุนข้อสรุปดังกล่าว คือ

การเปรียบเทียบรูปร่างของเครื่องดนตรี และ การเปรียบเทียบวัสดุที่ประกอบเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีอินเดียที่จะนำมาใช้ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ พิณชนิดต่าง ๆ ดังนี้

ภาพซ้ายมือเป็นภาพ Tambura⁴

เป็นพิณที่มีรูปร่างใกล้เคียงกับสิตาที่สุด ผู้เขียนขอเรียก “พิณสิตา” ผู้เขียนไม่สามารถหาภาพพิณสิตาได้ จึงนำภาพ Tambura ซึ่งเป็นเครื่องดีดของอินเดียที่มีรูปร่างใกล้เคียงกับพิณสิตา มาให้ท่านดูเป็นแนวเปรียบเทียบ

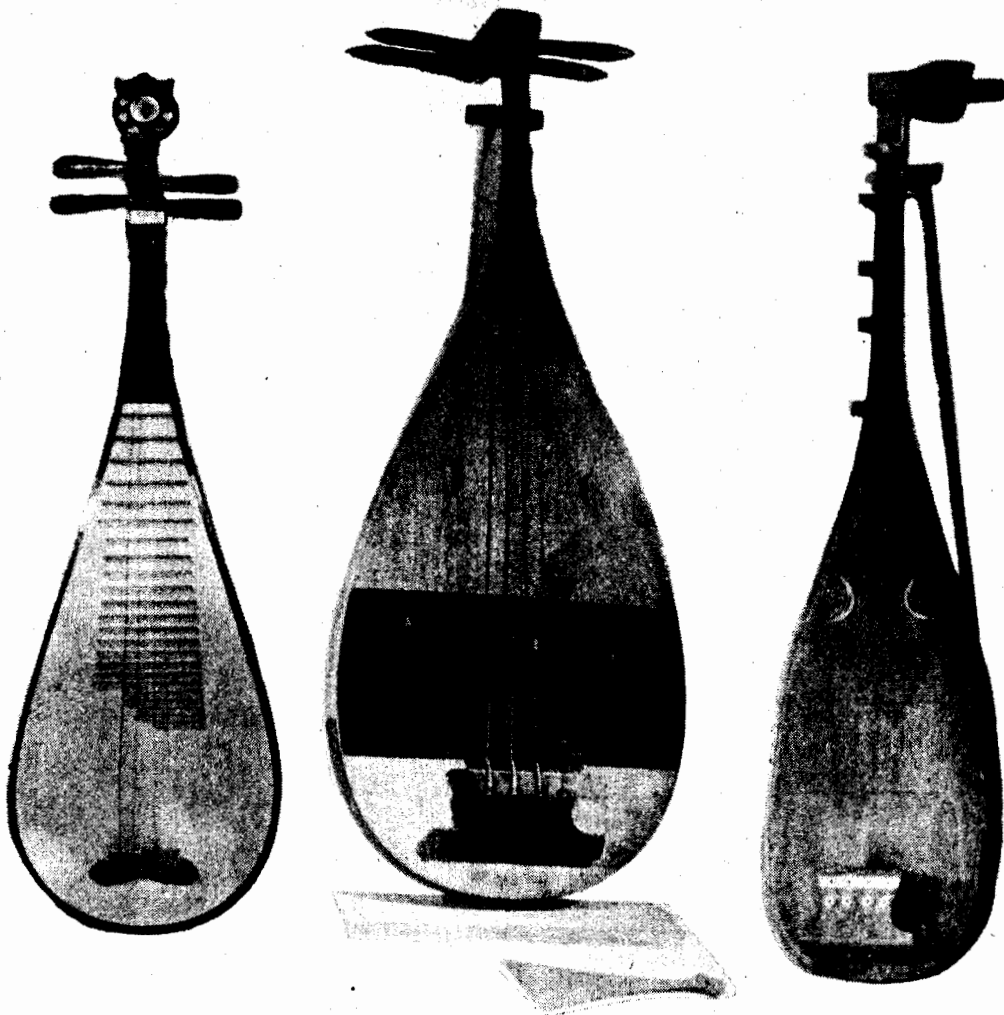
1. พิณสิตา (Sitar) พิณสิตาเป็นเครื่องดีดของอินเดียตอนเหนือ ตัวกะโหลกพิณทำด้วยน้ำเต้าคว้านใส่ตากแห้ง ผ่าครึ่งด้านหน้าตัด ด้านหลังผูกโคงคล้ายหลังเต่า จึงเรียกกันว่า “กัจจปะ” บ้าง “กัจจปี” บ้าง (กัจจปะ หมายถึง เต่า, กัจจปี หมายถึง มีรูปร่างคล้ายเต่า เป็นภาษาบาลี) กัจจปะหรือกัจจปี จึงเป็นชื่อเรียกเครื่องดีดชนิดนี้ด้วย

กัจจปะ (กัจจปี) มีกำเนิดมาจากเครื่องดีดของอียิปต์ชนิดหนึ่ง ชื่อ “Nofre” หรือ “Nefer” จากอียิปต์ แพร่กระจายมายังอาหรับ แล้วเข้าสู่อินเดีย จากการขยายอำนาจของพระเจ้า

อเล็กซานเดอร์มหาราช และวิวัฒนาการมาเป็นกัจจปะ (กัจจปี) แล้วไปเป็น “ปีปะ (Pipa)” เมื่อแพร่กระจายเข้าไปยังจีน จากจีนแพร่กระจายไปยังญี่ปุ่น ไปเป็น “Biwa” ในประเทศญี่ปุ่น ญี่ปุ่นนำไปประดิษฐ์เป็น บิวะ (Biwa) ขนาดต่าง ๆ (ดูภาพเปรียบเทียบ)

สิตามีคันพิณยาวประมาณ 3 ฟุต กว้าง 3 นิ้ว ข้างในคันพิณโปร่งกลวง ตัวน้ำเต้ามีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 10 นิ้ว ถึง 18 นิ้ว คันพิณด้านบนมีน้ำเต้าอีกลูกหนึ่งเล็กกว่า ช่วยรับน้ำหนักสิตา บนคันพิณมี Fret หรือนม ทำด้วยแผ่นทองเหลืองหรือเงินตั้งแต่ 16-22 อัน

4 S. Krishneswami, "Musical Instruments of India", (New Delhi : Navin Press, 1971), pp. 27, 41.

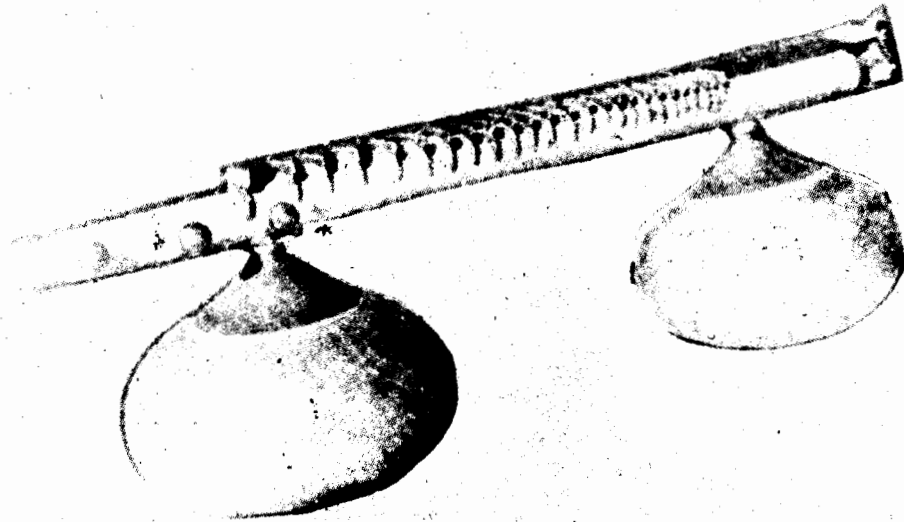
ปีปะ (pipa)

บิาะ (Biwa)

บิาะ (Biwa)

วางเลื่อนได้บนคันทึณ ทำให้เปลี่ยนระดับเสียงได้ตามต้องการ สิตามีสายหลัก 4 สายซึ่งผ่านหน้าพิณ และมีสายด้านข้างอีก 3 สาย ที่ช่วยคุมจังหวะและประสานเสียงต่ำ จะไม่เหมือนในรูปที่เดียวนัก เพราะ Tambura ไม่มีนมและสายข้าง เวลาเล่นสिताใช้แผ่นโลหะบาง ๆ ผูกติดกับนิ้วชี้ขวาตีสาย ใช้หัวแม่มือยึดกะโหลกพิณไว้

2. พิณ (Bin)⁵ พิณอีกชนิดหนึ่งของอินเดียตอนเหนือ ลักษณะตัวคันทึนทำด้วยไม้ไผ่ยาวประมาณ 22 นิ้ว และกว้างประมาณ 2 นิ้วครึ่ง ผืนกติดกับน้ำเต้าขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 14 นิ้ว สองลูก บนคันทึนมี Fret หรือนม 24 อัน พิณนี้มีสายหลัก 4 สาย และสายด้านข้าง 3 สาย เวลาเล่นใช้วางพาดทแยงจากขวาไปซ้าย ใช้มือขวาดีดสาย มือซ้ายเลื่อนไปตามระดับเสียงบนคันทึน เป็นเครื่องดนตรีที่เล่นยากชิ้นหนึ่ง

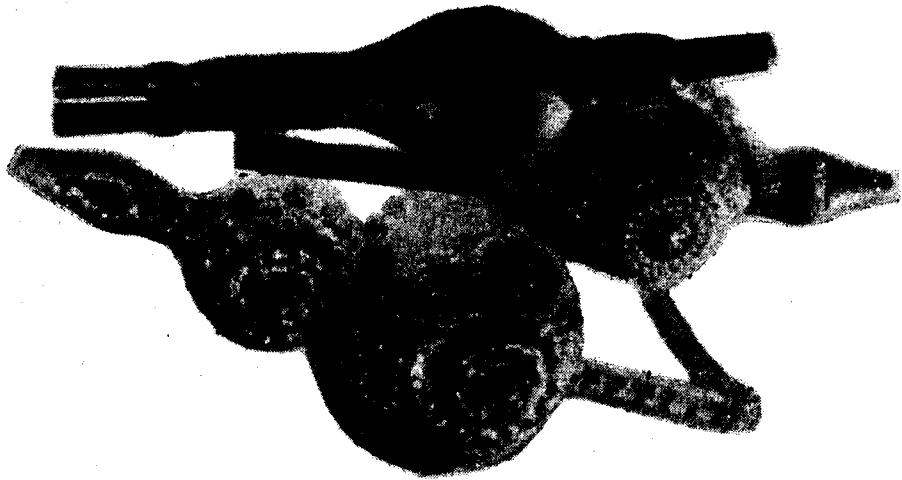
3. วิณา (Veena)⁶ วิณา ก็คือ พิณ วิณาเป็นเครื่องดีดของอินเดียตอนใต้ มีขนาดเล็กเท่ากับ Bin ในข้อ 2 เดิมทีเดียดกะโหลกพิณก็ทำด้วยน้ำเต้าคว้านใส่ตากแห้ง ปัจจุบันใช้ไม้คว้านให้โปร่งกลวงแต่ก็ยังเป็นรูปทรงน้ำเต้าอยู่ ต่อเข้ากับคันทึน คันทึนติดกับลูกน้ำเต้า 2 ลูก เช่นกัน แต่ลูกบนเล็กกว่าช่วยรับน้ำหนักวิณา ขนาดไล่เสียงกับพิณที่ผ่านมา บนคันทึนมี Fret หรือนมทำด้วยโลหะชิ้นบาง ๆ วางขวาง เลื่อนได้ 24 อัน เพื่อให้สายพิณซึ่งผ่าน วิณา มีสายหลัก 4 สาย โยงจากกะโหลกพิณไปยังลูกปิด และมีอีก 3 สาย อยู่กับลูกปิดด้านข้าง ช่วยคุมจังหวะและประสานเสียงต่ำ

5 Ibid., p. 27, p. 42.

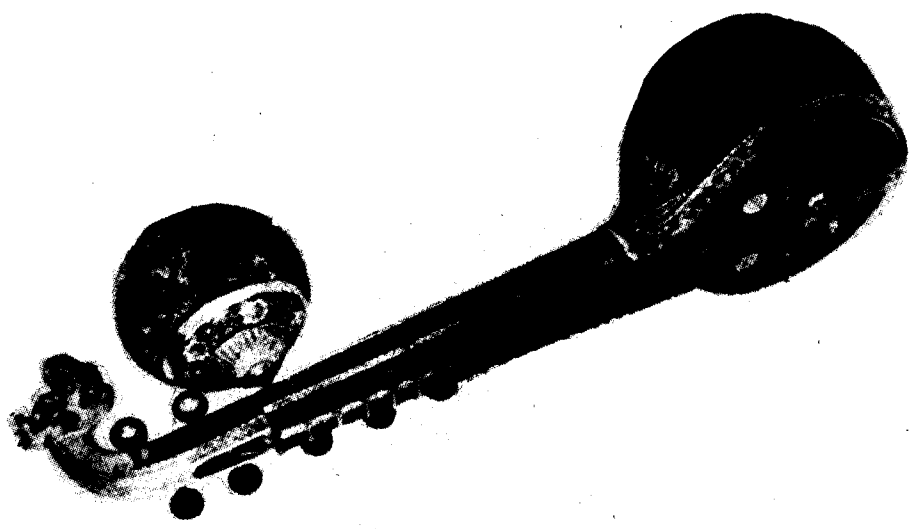
6 Ibid., p. 28, p. 43.

វិញ្ញាណសម្រាប់ចូលទៅក្នុងស្រទាប់ផ្សេងៗទៀត ក្នុងរោងចក្រកម្រិតខ្ពស់នៃការងារ
 ក្នុងស្រុក ក្នុងរោងចក្រកម្រិតខ្ពស់នៃការងារ ក្នុងរោងចក្រកម្រិតខ្ពស់នៃការងារ

ប្រភេទចងក្រងស្រទាប់

ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ
 ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ ក្នុងការងារនេះ

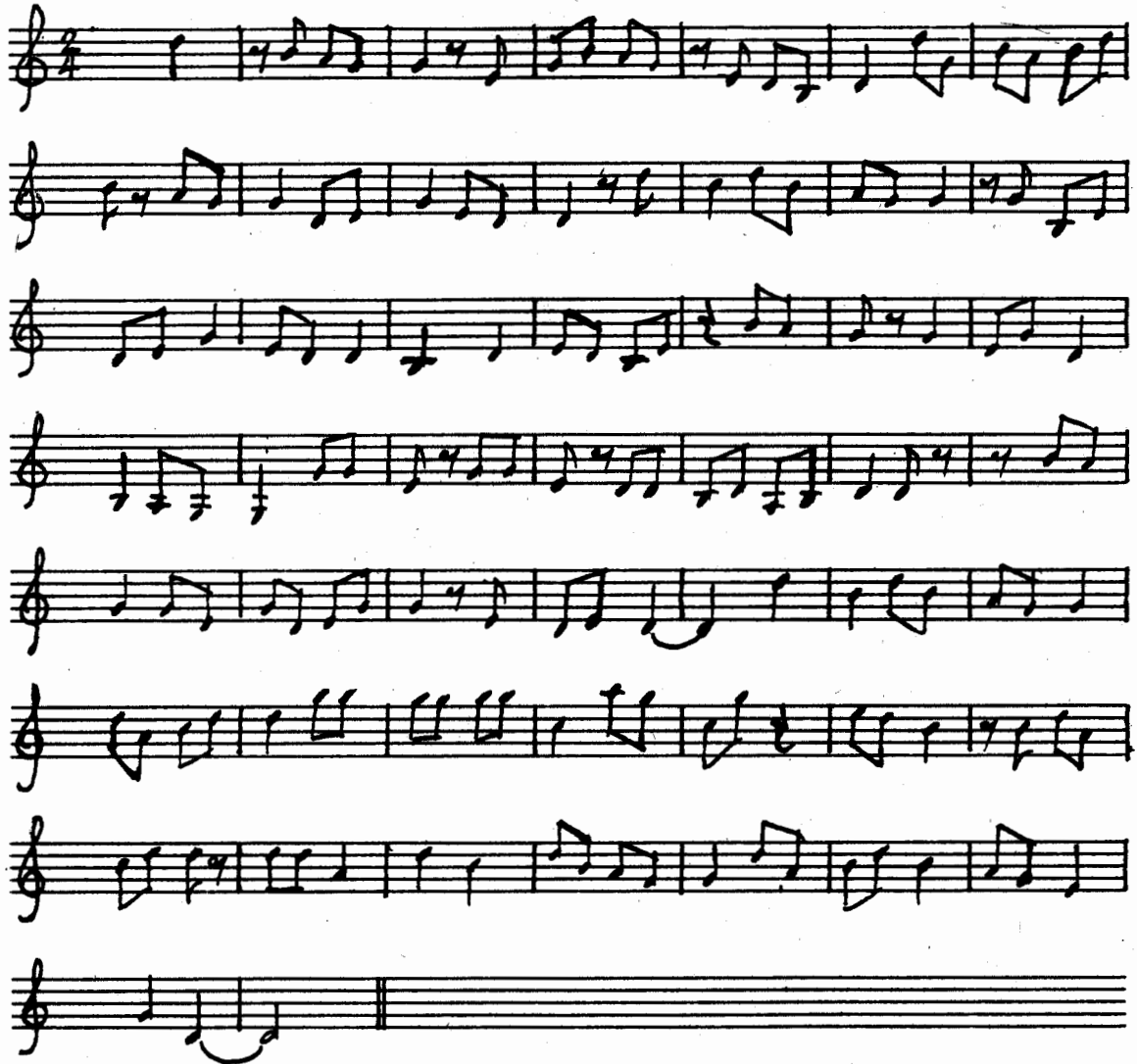
ทำจากน้ำเต้า เพราะน้ำเต้าเป็นพืชผักสวนครัวที่ปลูกกันอยู่ทั่วไป เมื่อเหลือจากรับประทานก็นำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ ตลอดจนเครื่องดนตรีด้วย ซึ่งเป็นการแสดงออกที่สอดคล้องกับทฤษฎีด้านคติชนวิทยา (Folklore) คือ สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน (จิตรกรรม ประติมากรรม หัตถกรรม การดนตรี ฯลฯ) ของท้องถิ่นใด ชนเผ่าใด จะเกิดจากวัตถุดิบที่เป็นวัสดุพื้นบ้านของท้องถิ่นหรือชนเผ่านั้น เช่น การทอผ้าไหม จะมีมากในแถบที่มีการเลี้ยงไหมในภาคอีสาน เครื่องจักสานหญ้าลึงกา ก็จะทำกันในแถบจังหวัดภาคใต้ที่มีหญ้าลึงกาขึ้น เป็นต้นในเรื่องของเครื่องดนตรี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านก็เช่นเดียวกัน คือ มนุษย์ชนเผ่าต่างๆ จะคิดประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นจากการนำวัสดุพื้นบ้านที่หาได้ทั่วไป เช่น จากสวนครัวหลังบ้าน มาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีต่างๆ พืชสวนครัวหลักชนิดหนึ่งของอินเดีย คือ น้ำเต้า อินเดียจึงนำน้ำเต้ามาใช้ประโยชน์ด้านอื่นรวมทั้งประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีด้วย

ลองย้อนมาพิจารณาเครื่องดนตรีของไทยเรา โดยเฉพาะเครื่องสายพวก เปียะ สะล้อ ซอด้วง ซออู้ไทย ใช้กะลามะพร้าวทำกะโหลกซอ พิณ เพราะมะพร้าวเป็นพืชหลักของเรา เป็นพืชที่ให้ประโยชน์ตั้งแต่ใช้เป็นอาหารจนกระทั่งใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องใช้ เช่น สบู่ เปลือกขึ้นในหรือกะลามะพร้าวมีความแข็งแรงทนทาน สามารถนำมาประดิษฐ์เครื่องใช้ได้มากมาย รวมทั้งนำมาทำกะโหลกซอ พิณ ด้วย ไทยไม่ใช้น้ำเต้าเพราะเราไม่ได้รับประทานน้ำเต้าเป็นหลัก ดังเช่นมะพร้าว แม้เราจะพิจารณาเลยไปจนถึงเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องเป่าของเรา ที่ประกอบด้วย ขลุ่ย ปี่ (จุม) แคน จะเห็นว่าเราใช้ไม้ไผ่ และไม้ซางทำเป็นเครื่องเป่าดังกล่าว ทั้งนี้เพราะอากาศบ้านเราพอเหมาะที่ไม้ไผ่ และ ไม้ซางชนิดต่างๆ ขึ้นได้สบาย หน่อไม้จึงเป็นอาหารหลักของคนเกือบทุกภาค และนำมาประดิษฐ์เครื่องใช้มานานชนิด รวมทั้งนำมาทำ ขลุ่ย ปี่ (จุม) ส่วนไม้ซางนั้นนำมาทำแคน ดังนั้นวัสดุที่ประกอบเป็นเครื่องดนตรีของไทยและอินเดียจึงแตกต่างกันคนละชนิดกัน รูปร่างของเครื่องดนตรีก็ไม่มีอะไรคล้ายคลึงหรือเหมือนกัน

จากตัวอย่างการเปรียบเทียบเสียงดนตรี และเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ย่อมเป็นข้อสรุปที่น่าเชื่อถือได้ว่า ไทยมิได้รับวัฒนธรรมดนตรีมาจากอินเดีย เพราะวัฒนธรรมดนตรีไทยมีมานานแล้ว มีมาก่อนสมัยสุโขทัย

ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมดนตรีไทยมีมานานแล้ว มีมาก่อนสมัยสุโขทัย นอกจากเหตุผลสนับสนุนจากบทความเรื่องเครื่องสายไทยแล้ว ยังมีเพลงจีนโบราณบทหนึ่งเพลงนี้ ผศ.ดร. กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ได้ค้นฉบับมาจากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และได้อนุเคราะห์ให้ถ่ายถอดมาสอนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพลงจีนบทนี้ฟังง่ายคุ้นหู บรรเลงด้วยปี่ปะ มีลักษณะเสียงเป็นไทยๆ อยู่มาก อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง ได้ถ่ายถอดเป็นโน้ตสากลดังนี้

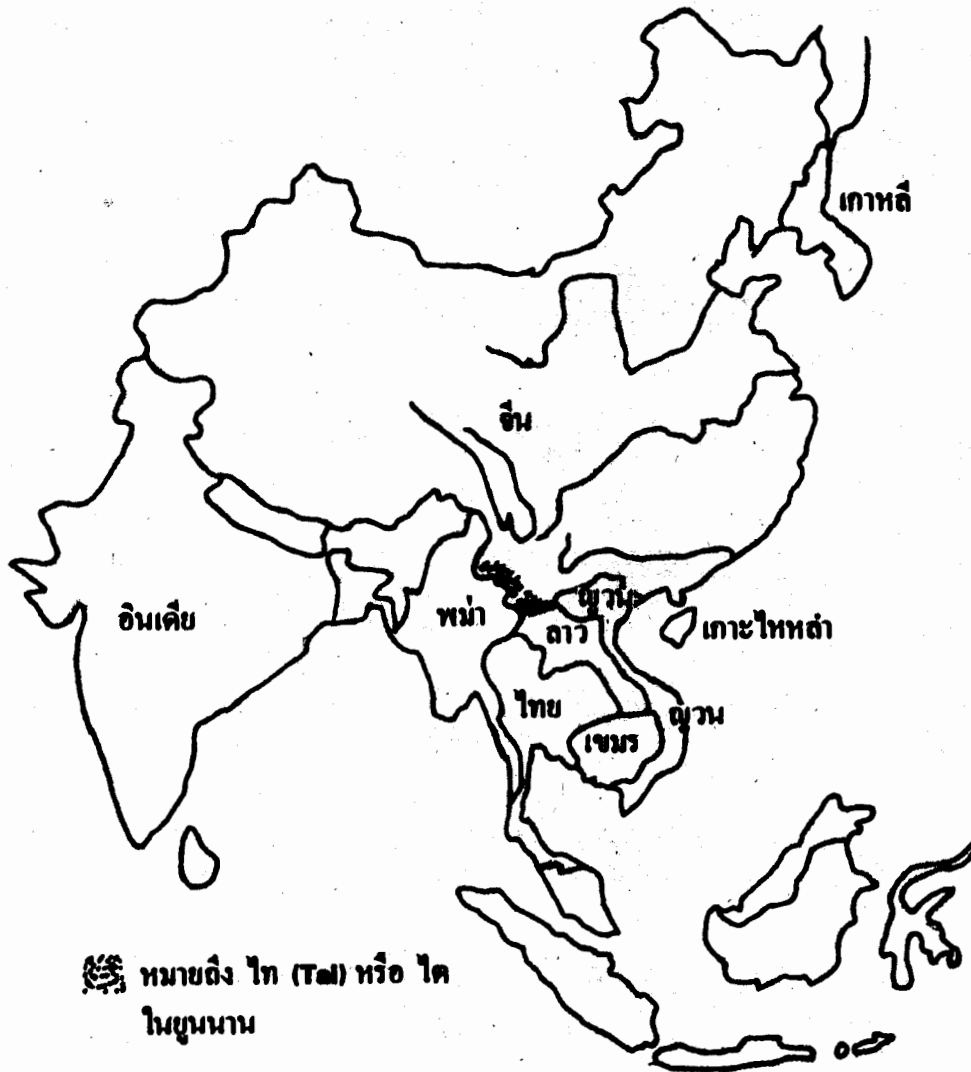
ทำนองเพลงจีนโบราณ⁸

เพลงบทนี้จีนอ้างว่าได้เค้าเงื่อนไปจากไทยเมื่อประมาณ 4,000 ปีมาแล้ว จึงชวนให้คิดว่า ได้ไปจากไทยบริเวณตอนใต้ของจีนในปัจจุบัน เพราะปัจจุบันยังมีคน ไต "Tai" หรือ ไท

8 ปญญา รุ่งเรือง, "ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย", (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 12.

อยู่ทางใต้ของจีนในปัจจุบันโดยเฉพาะในแถบมณฑลยูนนาน ตั้งหลักฐานที่แสดงปรากฏอยู่ในแผนที่ของ Chiao-min Hsieh⁹

(ศึกษาแผนที่จีนแสดงมณฑลต่าง ๆ ประกอบด้วย)

คนไท หรือ ไค หรือ ไทย คือคนที่พูดภาษาตระกูลเดียวกัน คือ ตระกูลภาษาไท หรือ ไค แม้ว่าจะอยู่กระจายกันตามที่ต่าง ๆ มีชื่อเชื้อชาติแตกต่างกันออกไป แต่เขายังพูดกันด้วยคำในภาษาไท หรือ ไค ก็เรียกว่า คนไท หรือ ไค หรือ ไทย คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ ได้

⁹ Hsieh, Chiao-min, "Atlas of China", (Los Angeles: McGraw-Hill Atlases, 1973)

กล่าวไว้ในเรื่องจาก “คนไท” ถึง “คนไทย” ว่า “ไท หมายถึง ชื่อชนชาติบรรดาที่ใช้ตระกูล ภาษาไท (ภาษาที่ใช้ลักษณะคำโดด) พวกที่ใช้ภาษาตระกูลไทเหล่านี้ มีมากมายกระจัดกระจาย ตั้งแต่แหลมอินโดจีนไปจนจุดตอนเหนือของอินเดียคือ ที่อัสมัม ตอนเหนือของพม่าโดยเฉพาะที่ รัฐฉาน ตอนเหนือของเวียดนาม และบริเวณตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ละแวก 3 มณฑลใหญ่ ๆ คือ มณฑลยูนนาน มณฑลกว๋างสี และมณฑลกว๋างตุ้ง รวมทั้งมนุษย์ที่อยู่ในดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบันนี้ด้วย แต่มนุษย์ที่พูดจาประสาเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเผ่าเดียวกัน หรือ เชื้อชาติเดียวกัน...คำว่า “ไทย” นั้นหมายถึง คนที่มี “สัญชาติไทย” ซึ่งอาศัยอยู่ในดินแดนที่เป็นประเทศไทยทุกวันนี้เท่านั้น แต่ก็ยังเป็นชนชาติที่ใช้ตระกูลภาษาไท กลุ่มหนึ่งดังกล่าแล้ว¹⁰ “คนไต หรือ ไท ที่ Dr. Chiao-min Hsieh ระบุไว้ในแผนที่คือ คนไทสิบสองปันนา”¹¹ เป็นคนไทกลุ่มใหญ่อยู่บริเวณทะเลสาบเตียนฉือ (ทะเลสาบคุนหมิง) อยู่ในเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน คนไทสิบสองปันนาเรียกทะเลสาบเตียนฉือว่า “หนองแส” เรียกเมืองคุนหมิงว่า “เมืองแส” ปัจจุบันจีนจัดให้คนไทสิบสองปันนาเป็น “แคว้นปกครองตนเองไทสิบสองปันนา” มีเจ้าแก้วดั่ง เป็นเจ้าไทครองแคว้นสิบสองปันนา นอกจากคนไทสิบสองปันนาจะพูดภาษาไทยแล้ว ตัวอักษรคล้ายตัวอักษรไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช แต่มีสระอยู่ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า และข้างหลัง หรือแม้แต่การแสดงพื้นบ้านที่นำมาแสดงต้อนรับคณะผู้แทนวัฒนธรรมไทยที่อธิบดีกรมศิลปากรเป็นหัวหน้าคณะนำไปเยือนเพื่อกระชับสัมพันธไมตรี ก็เป็นเรื่องมโนห์รา ที่มีเค้าเรื่องเหมือนของไทยแทบทุกประการ นอกจากรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างออกไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หรือแม้แต่ฉากประกอบการแสดงตลอดจนการแต่งตัวก็เหมือนไทย โดยเฉพาะคนไทยทางภาคเหนือ (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก “ไปเมืองแสเที่ยวหนองแส” ของเดโช สวานานนท์ ในศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 2)

จากข้อความที่กล่าวมาทั้งหมดย่อมเป็นเครื่องสนับสนุนว่า คนไทยอยู่ทางตอนใต้ของจีน โดยเฉพาะในแถบมณฑลยูนนาน กว๋างสี และกว๋างตุ้ง และมีกระจายอยู่ทั่วไป เช่นที่เกาะไหหลำ และทางตอนเหนือของญวน คนไทเหล่านี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเรื่อง “ชนชาติไทย” ของ William Clifton Dodd D.D. คุชกู๊ปบัณฑิต ทางศาสนา เป็น มิชชันนารีชาวอเมริกัน ได้รวบรวม “The Tai Race” ไว้ระหว่างปฏิบัติงาน

10 สุจิตต์ วงษ์เทศ, “จาก “คนไท” ถึง “คนไทย” จนเป็นประเทศไทย”, (ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 2), (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2523), หน้า 17-18.

11 เก็บความจากบทความเรื่อง “ไปเมืองแสเที่ยวหนองแส” ของ เดโช สวานานนท์ ในศิลปวัฒนธรรมเล่มเดิม หน้า 28.

เผยแพร่คริสตศาสนาแก่คนไทยในประเทศไทย พม่า และจีน ระหว่างปี 2420-2465 โดยคุณหลวงนิเพทย์นิตสิวรรค์ เรียบเรียงเป็นภาษาไทย)

นอกจากนี้ท่านศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช ได้กล่าวไว้ใน “ถิ่นกำเนิดและแนวอพยพของเผ่าไทย” ตอนหนึ่งว่า “...เริ่มแต่ถิ่นกำเนิดของเผ่าไทยในจีนใต้ ในเขตมณฑล กวางตุ้ง-กวางสี โดยเผ่าไทยถือกำเนิดขึ้นที่นั่นมีรกรากแน่นหนายาวนาน ครั้นปี 1028 หรือกว่า 3,000 ปีมาแล้ว ราชวงศ์ซางซึ่งเป็นมิตรเพื่อนบ้านกับเผ่าไทยต้องล่มจมลงเพราะบรรพบุรุษของจีน ตั้งราชวงศ์โจวครองบ้านเมือง นี่คงเป็นมูลเหตุแรกให้เจ้านายหนุ่ม ๆ พาบริวารอพยพมาทางทิศตะวันตก เมื่อมาใกล้ขึ้นตามหลักฐานของสุมาเชียน (Suma Chien) นักประวัติศาสตร์คนแรกของจีน เผ่าไทยก็ปรากฏชัดขึ้นใน มณฑลทางทิศตะวันตก คือ ตั้งแต่เขตมณฑลเสฉวน เมืองเชียงตู ลงล่างเรื่อยมาจนเข้าเขตยูนนาน เมืองตาหอ (Ta-ho และลงใต้เรื่อยมาผ่านเขตสิบสองจุไทย ลงมาในเขตประเทศลาวมีแคว้นเผ่าไทยชื่อเดิมว่า ตูลาน (Tou-lan) และจีนในราชวงศ์ฮั่นมาเปลี่ยนเสียใหม่ว่า ฉางโกะ (Tsang-ko) ...เมื่ออีเบอร์ฮาด (Wilfram Eberhard เขียนไว้ใน A History of China) แสดงถิ่นกำเนิดและแนวการอพยพของเผ่าไทยจากมณฑล กวางตุ้งกวางสีแล้วจึงมาเข้าเขตยูนนาน ตลอดสิบสองจุไทยลงมาประเทศลาว แล้วหมอบดกด์ค เมื่อ ค.ศ. 1918 เดินทางจากเชียงราย เข้า เชียงตุง เชียงรุ่ง เข้าเขตมณฑลยูนนาน ได้พบกับพวกจีน-ไทย คือ เลือดผสม....คำพูดของคนไทยเผ่าต่าง ๆ ที่หมอบดกด์คพบ เป็นข้อสนับสนุน ทฤษฎีของศาสตราจารย์อีเบอร์ฮาด ที่กล่าวว่า “เริ่มประวัติศาสตร์ของจีน โดยสมัยซางเป็นสมัยแรก ยังไม่ใช่จีนแท้ ต่อมาเมื่อถึงสมัยสอง คือ สมัยโจวหรือจิว อีเบอร์ฮาดจึงยอมรับว่าเป็นสมัยของชาติจีนบริบูรณ์....รัฐซางมีตัวหนังสือใช้ยูกว่า 3,000 ตัว ซึ่งปัจจุบันเราอ่านออกราว 1,000 ตัว”¹²

จากที่ได้ยกเหตุผลของท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายมาแสดง น่าจะเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า คนไทยมีถิ่นกำเนิดบริเวณตอนใต้ของจีนปัจจุบัน โดยเฉพาะในแถบมณฑลยูนนาน กวางสี และกวางตุ้ง เพลงจีนโบราณที่จีนอ้างว่า ได้เค้าเงื่อนไปจากไทยเมื่อประมาณ 4,000 ปีมาแล้ว ก็คงได้จากไทยบริเวณนี้

นอกจากเพลงจีนโบราณดังกล่าวแล้ว ยังมีเพลงไทยโบราณสมัยน่านเจ้า หรือ นานเฉียว อีกเพลงหนึ่งที่ ผศ.ดร.กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ได้มาจากมหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด เป็นบทเพลงเกี่ยวกับการที่ไทยส่งทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับจีน เพลงนี้เรียกกันว่า “น่านจันก้อง” เป็นบทเพลงที่ชาวจีนยืนยันว่า เป็นเพลงของน่านเฉียว (น่านเจ้า) แต่บางท่านก็

12. ขจร สุขพานิช, “ถิ่นกำเนิดและแนวอพยพของเผ่าไทย” (อนุสรณ์ศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช), (กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์, 2521) หน้า 16-20, หน้า 2-3

เรียกว่า “น่านเจ้าจิมก้อง” หมายถึงการส่งเครื่องราชบรรณาการอาณาจักรน่านเจ้าไปยังพระเจ้ากรุงจีน หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “เพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีน”

อาณาจักรน่านเจ้าอยู่บริเวณใด มีผู้สันนิษฐานกันไปต่าง ๆ นานาว่า อยู่ทางภาคใต้ของมณฑลยูนนานบ้าง ครอบคลุมยูนนาน กวางสี กวางเจาบ้าง มณฑลยูนนานทั้งหมดบ้าง จันทรฉาย ภัก่อฉิมได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ข้อสรุปของศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์ น่าสนใจมากเป็นพิเศษ ความว่า อาณาจักรน่านเจ้ามีอาณาเขตครอบคลุมยูนนานตะวันตกและเหนือ ซึ่งเป็นอาณาเขตในระยะแรกเริ่มของอาณาจักรคือ เมื่อ พ.ศ. 1194”¹³

เพลงน่านเจ้าจิมก้องคงเข้าไปบรรเลงให้พระเจ้ากรุงจีนฟัง ในโอกาสที่อาณาจักรน่านเจ้าส่งเครื่องราชบรรณาการไปให้ จากชื่อเพลงนี้ชวนให้คิดว่า น่านเจ้าตกเป็นเมืองขึ้นของจีนหรืออย่างไร จึงต้องส่งเครื่องบรรณาการพร้อมทั้งเพลงเข้าไปบรรเลง ในเรื่องนี้น่าที่จะนำข้อคิดเห็นของ จันทรฉาย ภัก่อฉิม ที่ได้แสดงไว้ข้างล่างนี้ไปพิจารณาประกอบด้วย

“เป็นไปได้ไหมว่า การรวมนครต่าง ๆ เป็นอาณาจักรนั้นหาได้ เป็นการตั้งรัฐอิสระที่มีอำนาจการเมืองเต็มไม่ นครต่าง ๆ ชิงดีชิงเด่นกันเอง เมื่อนครใดมีอำนาจขึ้นมา ก็จำเป็นต้องอาศัยยืมมือและบารมีของจีนมารับรองฐานะทางการเมืองของตน เพื่อเป็นการบังคับโดยปริยายให้นครอื่นรับรอง แต่เมื่อพิจารณาคุณคติของจีน ก็จะเห็นเด่นชัดว่า จีนมีอุดมการณ์หนึ่งที่ยึดถือตนเป็นศูนย์กลางของอำนาจและอารยธรรม และเล็งเห็นรัฐอื่นชาติอื่นเป็นอนารยะความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับโลกภายนอกจึงไม่ได้อยู่บนรากฐานของความเสมอภาค หากแต่เป็นความเหลื่อมล้ำต่ำสูงกันอยู่เสมอ... เมื่อพิจารณาคุณคติในทัศนะนี้แล้ว อาณาจักรน่านเจ้าก็มีฐานะเป็นเมืองประเทศราช ใต้อาณัติของจีน... แต่เมื่อถึงสมัย ฝั่ล่อเก๊ะ ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและน่านเจ้าได้แปรเปลี่ยนไปในด้านที่เป็นประเทศมีฐานะเกือบเสมอกัน ทั้งนี้เป็นเพราะน่านเจ้ามีอำนาจกล้าแข็งขึ้น แต่ก็ยังมีเหตุการณ์หนึ่งที่แสดงว่า แม้น่านเจ้าจะเข้มแข็งก็ยังยอมรับในอำนาจจีน คือ การที่ ฝั่ล่อเก๊ะ โปรดให้แต่งตั้งทูตเข้าเฝ้ากษัตริย์ หมิงตี้ (Mingtí) เป็นขบวนการมโหฬาร และได้รับการต้อนรับอย่างใหญ่โตจากจีน”¹⁴

การสืบสาวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ก็เพื่อจะหาเหตุผลว่า ทำไมจึงมีเพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีน และจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีผู้สืบค้นได้ดังกล่าว น่าจะเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า เพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีนเกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าฝั่ล่อเก๊ะ พระเจ้าฝั่ล่อเก๊ะคงให้นักดนตรีไปเฝ้ากษัตริย์หมิงตี้พร้อมกับคณะทูต ในขณะที่ทางจีนจัดการต้อนรับอย่างใหญ่โต ทางฝ่ายไทยก็คงมีการตอบแทนนำใจชาวจีนด้วยการมอบ

13,14. จันทรฉาย ภัก่อฉิม, “ประวัติศาสตร์ไทย”, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520)

หน้า 1.8-1.7-1.8

เครื่องบรรณาการพร้อมทั้งบรรเลงดนตรีให้ฟัง เพื่อแสดงถึงความสามารถและความเจริญ
ของคนไทยด้วย เพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีน บรรเลงด้วยปี่ปะและกู่เจิง (จะเข้จีน)
จึงมีสำเนียงกระเดียดไปทางจีน แต่ถ้าฟังให้ดีโดยเฉพาะตอนท้ายของเพลงแล้วจะเห็นว่า แสดง
ลักษณะเพลงไทยอย่างชัดเจน เพลงนี้อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง ได้ถ่ายเป็นโน้ตสากล ดังนี้

เพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีน¹⁵

The image shows a musical score for the piece 'เพลงทูตไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงจีน' (Thai Ambassador's Music for the Emperor of China). The score is written in a single system with ten staves, all using a treble clef. The notation includes various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, along with rests and bar lines. The piece is characterized by its melodic structure and the use of traditional Thai instruments like the piper and guqin.

15 ปัญญา รุ่งเรือง, เสริมเติม, หน้า 13-15

จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ย่อมเป็นข้อสรุปได้ว่า ที่เสียงของคนตรีไทยและคนตรีจีน ไกลเคียงกัน เพราะวัฒนธรรมคนตรีจีนมีแหล่งกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของจีน คือบริเวณที่ไทยเคยอยู่มาก่อน แม้ปัจจุบันนี้ก็ยังมียกไทยอาศัยอยู่กระจัดกระจายตามที่ต่างๆ โดยเฉพาะแถบมณฑลทางใต้ของจีนและแถบสิบสองปันนา (เป็นแคว้นปกครองตนเองของคนไต (ไท) ที่ใหญ่ที่สุด) ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจาก “การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Diffusion) และการกลืนกันทางวัฒนธรรม (Assimilation)”¹⁶ (ศึกษาเรื่องการปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรม (Acculturation) เพิ่มเติมจากเชิงอรรถที่ 16)

ข้อสรุปเบื้องต้นนี้เป็น ข้อสรุปตามทฤษฎีของนักประวัติศาสตร์รุ่นก่อนที่กล่าวว่า ไทยมิได้มีแหล่งอยู่ในประเทศไทยปัจจุบัน หากแต่อพยพโยกย้ายมาจากตอนใต้ของจีน ซึ่งขัดกับความคิดเห็นของนักโบราณคดีรุ่นใหม่ที่สรุปว่า

“ชาติไทยอาจเป็นชาติที่มีแหล่งในประเทศไทยปัจจุบัน โดยมีได้โยกย้ายไปไหนเลย ทั้งนี้เพราะผลของการขุดค้นพบเครื่องมือหินกระเทาะที่บ้านเก่า ต.จระเข้เผือก อ.เมืองกาญจนบุรี ก็ดี หรือจากการขุดค้นพบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินกลางที่ลำพระ ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค กาญจนบุรี ก็ดี หรือการขุดค้นพบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ที่ลพบุรี ราชบุรี ก็ดี หรือจากการขุดค้นพบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยหิน เครื่องมือสำริด โลหะเหล็ก เครื่องปั้นดินเผาหลายเชือกทาบ มีขี้ครอยลิก ภาชนะดินเผา และเครื่องปั้นดินเผามีลายเขียนสีชนิดกันกลมมีลวดลายเรขาคณิต ก็ดี จากหลักฐานทางโบราณคดีที่กล่าวมานี้ ย่อมแสดงว่า ประเทศไทยปัจจุบันเคยเป็นแหล่งที่อยู่ของคนก่อนประวัติศาสตร์ ปัญหามีอยู่ว่า คนพวกนี้เป็นชนเผ่าใด มีวัฒนธรรมอะไร อพยพมาจากที่ใดก่อนที่จะมาอยู่ในประเทศไทยปัจจุบัน มีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ โครงกระดูกมนุษย์ที่พบนี้มีความสูงเท่าคนไทยปัจจุบัน และลักษณะโครงสรีรภาคคล้ายคนไทย” (สรุปความจากประวัติศาสตร์ไทยตอนต้น บทที่ 1 หน้า 12-13 ของ ผศ.จันทร์ฉาย ภัคอรุณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2518)

จากข้อสรุปตามทฤษฎีของนักโบราณคดีรุ่นใหม่ทำให้อาจสันนิษฐานได้ว่า โครงกระดูกมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ที่ค้นพบในไทย อาจเป็นโครงกระดูกของคนไทยนั่นเอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คนไทยอยู่เป็นกลุ่มก้อน กระจายกันอยู่อย่างกว้างขวางตั้งแต่ภาคใต้ของจีนลงมาจนถึงประเทศไทยปัจจุบัน แม้จะมีข้อสันนิษฐานจากการขุดค้นพบของนักโบราณคดี

¹⁶ ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม”, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521) หน้า 120, 121.

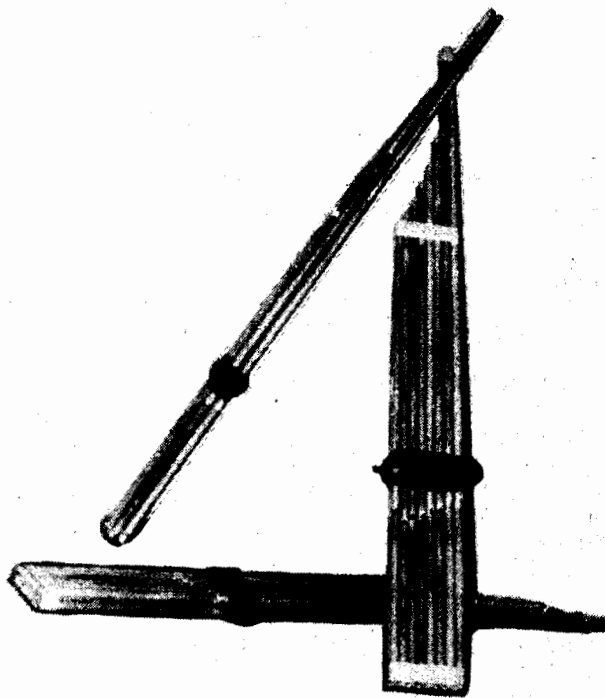
รุ่นใหม่เพิ่มขึ้น แต่ก็หาไม่ผลกระทบต่อข้อสรุปที่ว่า เสียงของคนไทยและคนจีนใกล้เคียงกันไม่ เพราะถึงอย่างไร ประเทศจีนและประเทศไทยก็มีความเขตติดต่อเป็นเพื่อนบ้านกัน วัฒนธรรม ด้านดนตรีจึงมีส่วนใกล้เคียงกันได้ ด้วยอิทธิพลของการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและการ กว้างไกลทางวัฒนธรรม

เครื่องดนตรีโบราณของไทย

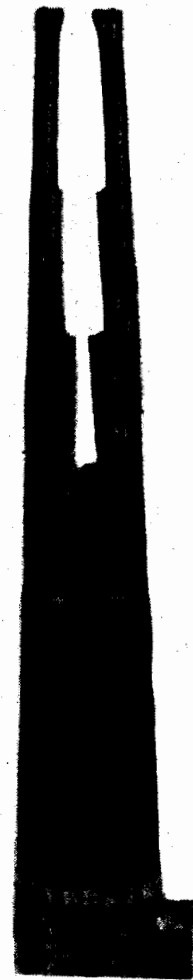
นอกจากลักษณะดนตรีของไทยและจีนจะมีส่วนใกล้เคียงกันแล้ว ในเรื่องของเครื่อง ดนตรีและวัสดุที่ประกอบเครื่องดนตรีก็ใกล้เคียงกัน เช่น ปี่ปะ ซิ่ง แคน ซอด้วง และซออู้ เพราะมีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและการกว้างไกลทางวัฒนธรรม รายละเอียดต่อไปนี้จะ เป็นเรื่องเครื่องดนตรีโบราณของไทย

1. แคน แคนเป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 3,000 ปีของไทย จากบันทึก ของจีนที่บันทึกว่า จีนมีแคนจีนใช้มาประมาณ 3,000 ปี แต่จีนมีแคนใช้หลังไทย เพราะฉะนั้น แคนไทยต้องมีอายุมากกว่า 3,000 ปี (ดูภาพประกอบ) ที่กล่าวว่าจีนมีแคนใช้หลังไทย เพราะ ถ้าใช้หลักการเปรียบเทียบรูปร่างเครื่องดนตรีประเภทเดียวกัน และวัสดุที่ประกอบเครื่องดนตรี ตามทฤษฎี Ethnomusicology แล้ว จะเห็นว่า แคนจีน (Sheng) อ่านว่า เซิง (ไม่อ่านว่า เซิง เรามักอ่านว่า เซิง เพราะเราอ่านตามภาษาอังกฤษซึ่งถ่ายเสียงมาไม่ถูกต้อง เนื่องจากในภาษา อังกฤษไม่มีเสียงสระมากเท่าภาษาจีน แม้จะเรียกว่า เซิง ก็ยังไม่ถูกต้องทีเดียว เพราะเสียง สระและเสียงพยัญชนะจีน ก็ไม่เหมือนกับเสียงสระและพยัญชนะไทย เพียงแต่ใกล้เคียง มากกว่าที่จะออกเสียงอื่น) มีรูปร่างกะทัดรัดสวยงามกว่าแคนไทย ทั้งนี้เพราะ มีแบบอย่าง แคนไทยซึ่งมีรูปร่างยาวแก้ง่าม และใช้วัสดุที่ทนทานไม่เท่ากับแคนจีน เป็นตัวอย่างหรือเป็น แม่แบบ แสดงว่าจีนประดิษฐ์แคนขึ้นช้ากว่าไทย เห็นข้อบกพร่องของแคนไทยแล้ว จีนจึง สร้างแคนของตนได้งามสมบูรณ์แบบกว่า ขอให้ท่านลองพิจารณารายละเอียดของแคนทั้งสอง เปรียบเทียบดูจากภาพประกอบ คือ

แคนไทยทำจากไม้ซางที่ถูกนำมาทะเลปล้อง บากทำช่องติดลิ้นแคนซึ่งทำด้วยโลหะ แล้วบากช่องบนและล่างเพื่อทำให้เกิดเสียงตามต้องการ แล้วเจาะรูเท่าหัวไม้ขีด เพื่อใช้เป็น รูเล่นนิ้ว ซึ่งจะอยู่ด้านตรงข้ามกับลิ้น ไม้ซางแต่ละลำเรียกว่า ลูกแคน ลูกแคนมีขนาดสั้นบ้าง ยาวบ้าง เมื่อทำลูกแคนครบตามขนาดของแคนแล้ว ก็สอดลงในเต้า แคนซึ่งทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ประคู้ ไม้มะค่า ที่เจาะตรงกลางเป็นรูสี่เหลี่ยมผืนผ้าสำหรับเสียบลูกแคน แล้วเจาะรู กลมที่ปลายเต้าแคนสำหรับเป่า ระหว่างเต้ากับตัวแคนอัดไว้ให้แน่นด้วยขี้สูดซึ่งเป็นยางชัน ๆ ทำจากแมลงชนิดหนึ่ง

แคนไทย

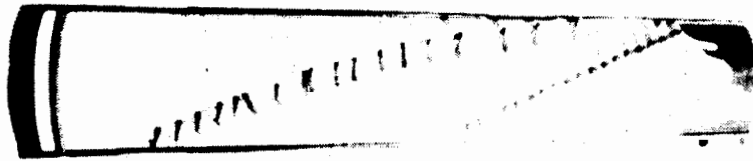

แคนจีน (Sheng)

ส่วนแคนจีนประกอบด้วยไม้ไผ่อันเล็ก ๆ ช่อสั้น ๆ ที่มีลิ่มโลหะติดอยู่ เสียบอยู่กับ
 ตัวแคนที่ทำให้เป็นรูปกลมตัวไม้ไผ่ที่ทำแคนเรียงกันอยู่ในลักษณะที่โค้งเป็นรูปกลม ไม่ใช่
 เรียงเดี่ยวอย่างแคนไทย รูปร่างกะทัดรัดกว่าแคนไทย บางครั้งก็ใช้ไม้แดงประดับงา สวยงามกว่า
 แคนไทย ทั้งนี้เพราะได้วิวัฒนาการไปจากแคนไทยไปดัดแปลงให้ดีขึ้น จีนยังแพร่กระจาย
 วัฒนธรรมทางดนตรีไปยังญี่ปุ่นและ เกาหลี อีกด้วย เช่น แคนจีน หรือ เซิง เมื่อตกทอดไป
 ถึงญี่ปุ่น มีชื่อญี่ปุ่นว่า โซ (Sho) นอกจาก แคน ปี่ปะ แล้วญี่ปุ่นยังรับจะเข้จีนหรือ กูเจิง
 (จาจิง, จาเจ็ง-จีนแต่จีว จีนกลางใช้ กูเจิง (Kochin) ไปเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติอีกด้วย
 แต่มีชื่อใหม่ว่า โคโตะ (Koto) ที่นิยมเล่นกันมี 13 สาย และ 17 สาย กูเจิง มี 16, 18, 19 และ
 21 สาย

นอกจากบันทึกของจีนแล้วยังมีหลักฐานสำคัญที่ยืนยันอายุของแคนไทยว่า เป็นเครื่องดนตรีโบราณ คือ

“...ที่เมือง Changsha แคว้นยูนนาน เป็นบ้านเกิดของท่านประธานาธิบดีเหมา เขาได้พบศพ 2 ศพ เป็นศพที่เกรี้ยวกราวมาก คือ เป็นศพที่มีอายุตั้ง 2,000 ปีแล้ว ร่างกาย อยู่อย่างเก่า เอาอะไรกดเข้าไปก็ไม่เป็นอะไร แล้วก็เครื่องแต่งกายนี้วิจิตรพิสดารมาก รัฐบาลของเขาให้ชื่อศพนี้ว่า “The Duke of Tai and his Consort” ...ในข้าง ๆ ศพ ปรากฏสิ่งของ อยู่ 2 อย่างคือ เครื่องใช้ประจำวันเป็นเครื่องเงิน เครื่องเงินที่คล้าย ๆ กับเชียงใหม่เรา นี้ แล้วก็ เป็นจำนวนนับร้อย แล้วอีกสิ่งหนึ่งก็เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่ตรงกับของเราที่เรียกว่า แคน แคนของเราก็มี 8 คู่ หรืออย่างไร แต่ว่าที่ข้างศพนั้นมี ถึงสิบคู่ คือขนาดใหญ่มาก เครื่องเงิน ก็ดี แคนก็ดี ก็เป็นของที่พวกเราใช้กันอยู่ แต่นั้นเมื่อ 2,000 ปีมาแล้ว ถ้าจะเป็นเจ้าราชธานี กับพระชายาท่าน เมื่อจะสิ้นพระชนม์ไปก็จัดแจงทำศพไว้อย่างดี จน 2,000 ปีผ่านมาแล้วก็ ยังไม่เน่า”¹⁷

ภาพกู่เจิง (มองจากด้านบน) (จะเข้จีน)

ภาพโคโตะ (จะเข้ญี่ปุ่น ที่ได้รับอิทธิพลไปจากจีน)

17 ขจร สุขพานิช, เล่มเดิม, หน้า 28-29.

2. ซิ่ง¹⁸ เป็นเครื่องดนตรีทางเหนือตระกูลเดียวกับปี่ปะ เป็นเครื่องดีด 4 สาย ที่มีต้นตระกูลจากเครื่องดีดของอียิปต์ที่ชื่อ Nefer หรือ Nofre แล้วมาเป็น กัจฉปี ในอินเดีย และมาเป็น ปี่แป (ปี่ปะ) ในจีน และไปเป็น Biwa ในญี่ปุ่น ตามหลักฐานทางญี่ปุ่น ได้ยืนยันว่า ไทยก็ได้รับอิทธิพลเครื่องดนตรีชนิดนี้ด้วย แต่คงไม่ได้ชื่อ “ซิ่ง” เพราะคำว่า “ซิ่ง” เป็นภาษาพม่า พม่าเองก็มี “ซิ่ง” ใช้ แต่ซิ่งพม่ารูปร่างคล้ายพิณฝรั่ง (Harp) มี 13 สายบ้าง 16 สายบ้าง สาเหตุที่เรียกเครื่องดีด 4 สายนี้ว่า “ซิ่ง” เพราะเนื่องจาก 200-300 ปีที่ผ่านมา เป็นระยะที่พม่าเจริญรุ่งเรือง คงเผยแพร่วัฒนธรรมด้านภาษาและด้านอื่น ๆ เข้ามาทางภาคเหนือของไทยด้วย ประกอบกับคนไทยชอบเปลี่ยนชื่อ จึงเรียกเครื่องดีดชนิดนี้ว่า “ซิ่ง” ไปด้วย ซิ่งแตกต่างไปจากซิ่งพม่าเป็นอันมาก ปัจจุบันใช้บรรเลงในวงพื้นเมืองภาคเหนือ

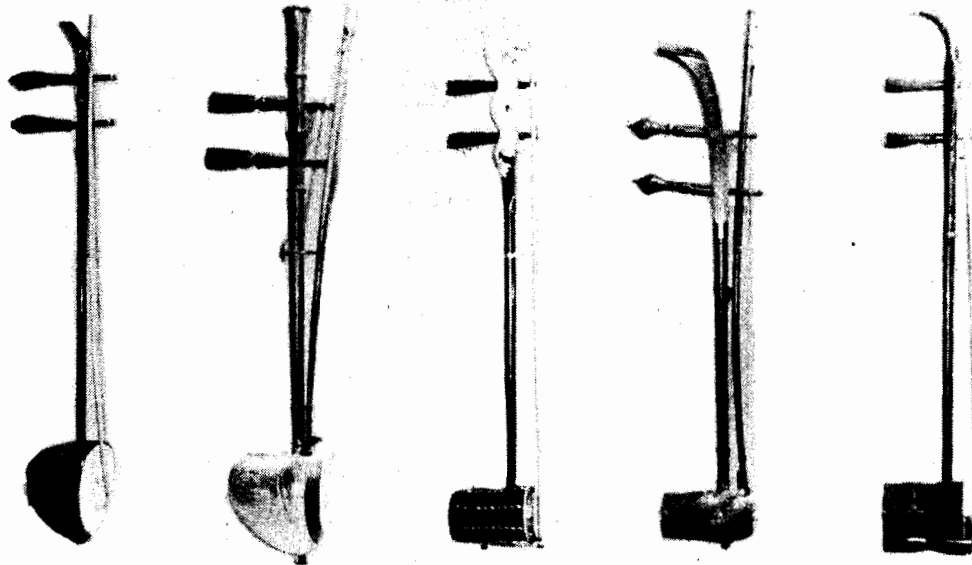
3. กระจับปี่¹⁹ กระจับปี่เมื่อพิจารณาจากรูปร่างและวัสดุที่ประกอบเป็นกระจับปี่ ต้นนิษฐานว่า จะวิวัฒนาการมาจาก ซิ่ง ทางเหนือ เพราะลักษณะรูปร่างถูกขัดถูกเกลาประคิษฐ์ให้สวยงามขึ้น วัสดุก็เลือกใช้อย่างพิถีพิถันขึ้น เป็นเครื่องดีด 4 สาย เช่นเดียวกัน ปรากฏหลักฐานว่า ใช้บรรเลงกันตั้งแต่สมัยสุโขทัย และคำว่า “กระจับปี่” ก็มาจากคำว่า “กัจฉปี” ซิ่งเป็นชื่อพิณชนิดหนึ่งของอินเดียตามที่ได้อ้างมาแล้ว

4. ตะล้อน²⁰ เป็นซอ 2 สายพื้นเมืองของภาคเหนือคล้ายซอฮู้ คือ ตัวซอทำด้วยกะลามะพร้าวขนาดเล็ก มีคันทวนต่อจากตัวซอขึ้นไป สำหรับใส่ลูกบิดซึ่งสายผ่าน 2 สาย หน้าซอทำด้วยไม้บาง ๆ ใช้สีด้วยคันชักที่ซึ่งหางมักกับแขนงไม้เล็ก ๆ ลูกบิดนั้นเสียบจากด้านหน้าซอไปข้างหลัง ลักษณะของเครื่องดนตรีเป็นลักษณะการทำอย่างง่าย ๆ เวลาสีแล้วเสียงก็ไม่ดังนัก ต่อมาจึงเปลี่ยนมาขึงหน้าซอด้วยหนัง และเปลี่ยนวิธีเสียบลูกบิดจากข้างหลังมาขึงหน้า และใช้กะลามะพร้าวลูกโตขึ้น จึงกลายเป็นซอฮู้ไป กะโหลกซอใหญ่ขึ้น เสียงทุ้มต่ำลง เมื่อต้องการให้มีเสียงแหลมก็ใช้กระบอกไม้ไผ่ทำกะโหลกซอ ต่อมาใช้ไม้เนื้อแข็งคว้านให้กลวงขึงหน้าซอด้วยหนัง ก็เกิดเป็นซอด้วงขึ้น

ทั้งซอฮู้และซอด้วงเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงมโหรีจีน แต่ซอจีนมีหลายขนาดและมีทั้งขึงสายด้วยลวด (โลหะ) และไหม โดยทั่วไปเสียงจะแหลมกว่าซอไทย ซอของจีนมี 2 สาย มีหลายชนิดมักจะเรียกว่า Erh-hu เพราะคำว่า Erh (เอ้อร์) หมายถึงสอง Erh-hu ตามความหมายคือ ซอ 2 สาย

Erh-hu (เอ้อร์หู) จึงเป็นซอ 2 สาย ที่มี สายทำด้วยโลหะ หรือลวด มีขนาดซอต่าง ๆ กัน ตั้งแต่กะโหลกขนาดใหญ่กว่าซอด้วงไทยเล็กน้อยขึ้นไปจนมีกะโหลก 8 เหลี่ยม ใหญ่กว่ากะโหลกซอด้วงไทย ขึ้นหน้าซอด้วยหนังงูเหลือม

18, 19, 20 ดูภาพในบทถัดไป

เอี้ยหู (พ่าฮี้)

ซอฮู้ไทย

เอ๋อร์หู ซอด้วงจีน

ซอด้วงไทย

หนานหู

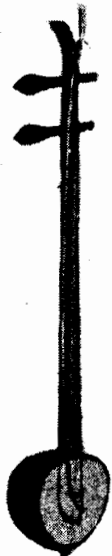
หนานหู เป็นซอที่มีกะโหลกซอเป็นทรงแหลี่ยมบ้าง แปดเหลี่ยมบ้าง และกลมบ้าง ใช้สายไหม หรือสายลวด ก็ได้ 2 สาย เสียงจะทุ้มกว่าเอ๋อร์หูทั่วไป ขึ้นหน้าซอด้วยหนังงูเหลือม Pan-hu (ปังหู) เป็นซอที่ใช้มะพร้าวลูกเล็กทำกะโหลกซอ (ขนาดเล็กกว่าซอฮู้) ใช้ สายโลหะ 2 สาย เสียงแหลมสูงใช้แทนเสียงปี่ ขึ้นหน้าซอด้วยไม้ไผ่บางๆ เป็นซอที่มีรูปร่างขนาดคล้ายสะล้อ (ซอพื้นเมืองเหนือ) มาก ต่างกันที่ลูกบิดเท่านั้น สะล้อมีลูกบิดเสียบจากด้านหน้าไปด้านหลัง แต่ Pan-hu เสียบจากข้างหลังมาข้างหน้า เป็นลักษณะที่ขัดเกลาแล้ว คงได้แบบอย่างความไม่สะดวกและไม่สวยงามไปจากสะล้อของไทย

เอี้ยหู (พ่าฮี้) คล้ายซอฮู้ของไทยทุกอย่าง คือ ใช้สายไหม 2 สาย กะลามะพร้าว ทำกะโหลกซอ แต่ขนาดกะโหลกเล็กกว่าซอฮู้ไทยเล็กน้อย เสียงจึงสูงกว่า กะโหลกเอี้ยหูใหญ่กว่าปังหู

ต้าหู เป็นซอ 2 สาย สายไหม เป็นซอขนาดใหญ่มาก กะโหลกซอเป็นรูปแปดเหลี่ยมบ้าง สิบเหลี่ยมบ้าง มีเส้นผ่าศูนย์กลางกะโหลกซอยาวประมาณ 18 นิ้วก็มี เวลาตีตั้งบนไม้เล็ก ๆ สำหรับวางโดยเฉพาะใช้สีให้จังหวะแทน Double bass

นอกจากเครื่องสายที่ใช้สีแล้ว จีนยังมีเครื่องดีด 3 สาย ขึงหนังงู ชื่อ San-Hsien สายทำด้วยไหม 3 เส้น 3 ขนาด แทนเสียงสูง กลาง ทุ้มต่ำ และยังมีเครื่องดีดชนิดต่าง ๆ อีกหลายชนิด ล้วนใช้ไม้ประกอบเป็นกะโหลกพิณทั้งสิ้น

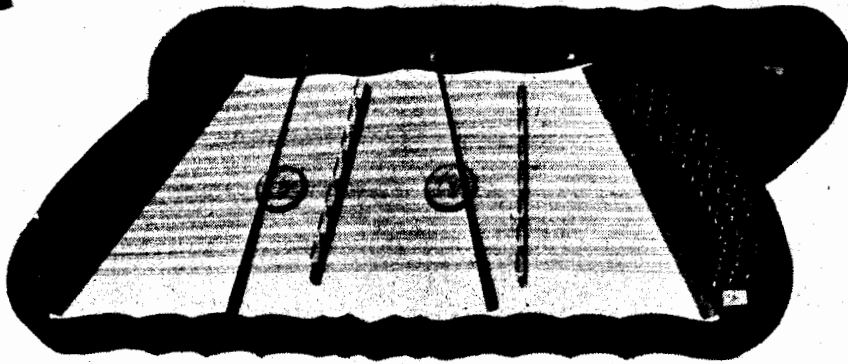
เมื่อพิจารณาดูเครื่องสายของจีนแล้ว ซอฮู้และ ซอด้วงน่าจะเป็นของไทยเราเอง เพราะมะพร้าวเป็นพืชเมือง ร้อน จีนตอนกลางและตอนเหนือหนาวปลูกมะพร้าวไม่ขึ้น ซอส่วนใหญ่ของจีน จึงไม่ใช่กะลาทำกะโหลกซอ นอกจาก เอี้ยหู (ห้าอี้) และ Pan-hu (ปังกู) โดยเฉพาะปังกูล้าย สะล้อของไทยมาก แต่ก็มีลักษณะสวยงามกว่า แสดงว่าได้ แบบอย่างสะล้อไทยไปปรับปรุงเครื่องดนตรีจีนที่ไทยเรารับ มาใช้ก็คงจะมี จีน แต่เราก็นำมาดัดแปลงจนเป็นจีนแบบไทย ไปแล้วดังในภาพ

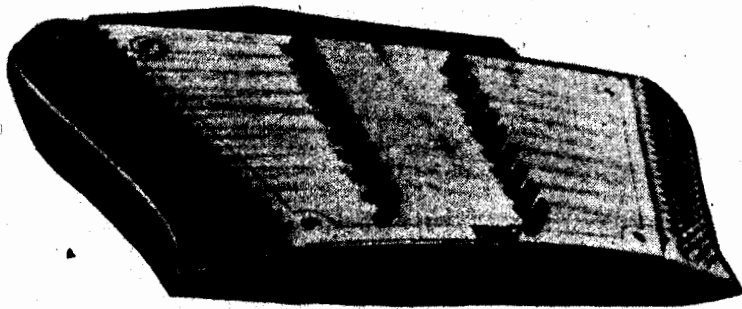
เอี้ยหู (ห้าอี้) (คล้ายปังกู ต่างกันที่ขนาดกะโหลกซอ)

San-Hsien

จิมไทย

จิมจีน

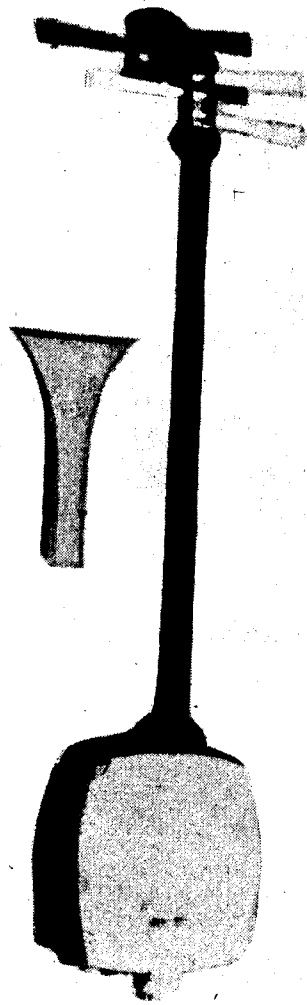
การผสมวงเครื่องสายจีนของคณะดนตรีเยาวชน ในจังหวัดอุดรดิษฐ์

ข้อสังเกตบางประการจากบทที่ 1

1. เครื่องดนตรีไทยเราประดิษฐ์ได้เองเป็นส่วนใหญ่ เป็นของไทยคนไทยคิดขึ้นเอง และมีความเจริญมากกว่า 3,000 ปี วงดนตรีที่มีมาแต่ดั้งเดิมก็คือ วงเครื่องสาย แล้วจึงวิวัฒนาการไปเป็นวงปี่พาทย์นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ลักษณะดนตรีไทยเป็นลักษณะศูนย์วัฒนธรรมสาขาสำคัญที่สุดสาขาหนึ่งในตะวันออก และเก่าแก่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง ที่กล่าวเช่นนี้ได้เพราะ ในชั้นเรียนปกติเรามีเวลาเปรียบเทียบเสียงดนตรีไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด ตั้งแต่ เขมร พม่า ลาว มลายู พม่า อินเดีย ฯลฯ เราพบว่าเสียงดนตรีไทย ไม่มีส่วนใกล้เคียงกับดนตรีเพื่อนบ้านชาติใดเลย นอกจากไทยแพร่กระจายวัฒนธรรมดนตรีไทยไปยังลาว เขมร และส่งทอดไปยังพม่า เนื่องจากในคราวที่ไทยเสียกรุงแก่พม่า นักดนตรีไทยถูกกวาดต้อนไปสอนดนตรีแบบโยเดีย (อยุธยา) ให้แก่พม่า ดนตรีพม่ายุคนั้นจึงเป็นดนตรีพม่าที่เหมือนดนตรีไทยสมัยอยุธยา

2. ญี่ปุ่นรับแต่เครื่องดนตรีจีนไปเท่านั้น ลักษณะดนตรีเป็นลักษณะดนตรีของญี่ปุ่นเอง ดนตรีดั้งเดิมของญี่ปุ่น เสียงโหระเหว ซ้ำ แต่ละพยางค์กระตุ้นให้คิด เป็น minor mode สะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมและความเป็นอยู่ของชาวญี่ปุ่นที่ประสบภัยพิบัติตลอดเวลา

Shamisen เป็นเครื่องดีด 3 สายของญี่ปุ่นเอง

Shamisen

การผสมวงโคโตะกับซามิเซ็น (Shamisen) และขลุ่ยซากุฮาชิ (Shakuhachi) ของโรงเรียน ยามาดา (Yamada)

บทสรุป

ข้อสันนิษฐานในการศึกษาค้นคว้าประวัติดนตรีไทยและเครื่องดนตรีโบราณที่น่าจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุดก็คือ การสันนิษฐานตามหลักวิชา Ethnomusicology (ศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับดนตรีพื้นเมืองนานาชาติ) ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของวิชา Musicology (ประวัติความเป็นมาของการดนตรีชาติต่าง ๆ) โดยการนำวัฒนธรรมทางดนตรีของชนเผ่าต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกัน 3 ลักษณะคือ เปรียบเทียบเสียงดนตรี เปรียบเทียบรูปร่างของเครื่องดนตรี และเปรียบเทียบวัสดุที่นำมาประกอบเป็นเครื่องดนตรี จากการเปรียบเทียบเสียงดนตรีไทยกับดนตรีอินเดียรวมทั้งดนตรีของประเทศเพื่อนบ้านด้วยหลักวิชา Ethnomusicology ดังกล่าว ทำให้ได้ข้อสรุปว่า ดนตรีไทยมิได้รับวัฒนธรรมดนตรีมาจากอินเดีย และจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประกอบกับสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นผลให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมไทยและการกลืนกันทางวัฒนธรรม ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เสียงของดนตรีไทยและดนตรีจีนใกล้เคียงกัน

นอกจากข้อสรุปเบื้องต้นแล้ว ข้อสันนิษฐานตามหลักวิชา Ethnomusicology ประกอบกับบันทึกหลักฐานของจีนยังทำให้เราทราบว่า แคนไทยเป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่มากกว่า 3,000 ปี นอกจากนี้ยังมีซิ่ง (เครื่องดีดพื้นเมืองภาคเหนือที่มี 4 สาย) และสะล้อที่น่าจะเป็นต้นกำเนิดของซอฮู้ และซอด้วงของไทย ตลอดจนซอชนิดต่าง ๆ ของจีนด้วย

หมายเหตุ ภาพเครื่องดนตรีจีนที่ใช้ประกอบคำบรรยายในบทที่ 1 นี้ ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณอนันต์ หล่าวศิริมงคล แห่งร้านเล่ากว้างเจียบเซีย ถนนแปลงนาม ให้เก็บภาพมาทำตำราและทำภาพนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

การประเมินผลท้ายบท

คำสั่ง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องมาเพียงคำตอบเดียว จากคำถามต่อไปนี้

1. ที่กล่าวว่าดนตรีไทยไม่ได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีอินเดีย นั้น ใช้หลักวิชาใดในการวิเคราะห์
 1. Anthropology
 2. Archaeology
 3. Ethnomusicology
 4. Archaeomusicology
2. เครื่องดนตรีชนิดใดเป็นเครื่องยืนยันว่า เครื่องดนตรีของอินเดียทำมาจากน้ำเต้า
 1. พิณ
 2. ขลุ่ย
 3. ซอ
 4. จะเข้
3. ข้อใดเป็นข้อสรุปอันเนื่องมาจากการฟังเพลงจีนโบราณเปรียบเทียบกับเพลงไทย
 1. เพลงไทยและเพลงจีนไม่มีส่วนใกล้เคียงกัน
 2. ดนตรีไทยได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีจีน
 3. เพลงไทยและเพลงจีนมีส่วนใกล้เคียงกัน
 4. ดนตรีจีนได้รับอิทธิพลไปจากดนตรีไทย
4. เครื่องดนตรีข้อใดที่เป็นของจีน
 1. ปี่ปะ
 2. ซอฮู้
 3. ซอด้วง
 4. แคน
5. เครื่องดนตรีไทยชนิดใดที่เป็นเครื่องกำเนิดเครื่องดนตรีจีนชนิดหนึ่ง
 1. ซอฮู้
 2. ซอด้วง
 3. ซึง
 4. แคน
6. ข้อสันนิษฐานที่ว่าดนตรีไทยไม่ได้แบบอย่างมาจากดนตรีอินเดียโบราณนั้น เป็นข้อสันนิษฐานชนิดใด
 1. ใช้ไม่ได้เพราะเป็นคำกล่าวที่เลื่อนลอย
 2. ใช้ไม่ได้เพราะไทยรับศิลปะหลายแขนงมาจากอินเดีย ก็น่าจะรับดนตรีมาด้วย
 3. ใช้ได้เพราะสันนิษฐานตามหลักวิชา Ethnomusicology
 4. ใช้ได้เพราะสันนิษฐานตามหลักวิชา Archaeomusicology
7. ในสมัยโบราณมักใช้น้ำเต้าเป็นส่วนประกอบหลักของเครื่องดนตรีประเภทใด
 1. เครื่องดีด
 2. เครื่องสี
 3. เครื่องตี
 4. เครื่องเป่า

8. ซอใดไม่เป็นผลกระทบต่อดัชนีและดนตรีไทยและจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกัน แม้ว่าความเห็นของนักประวัติศาสตร์กับนักโบราณคดีรุ่นเก่าและรุ่นใหม่จะแตกต่างกันในเรื่องถิ่นกำเนิดของไทย
1. มีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมกัน
 2. มีอาณาเขตติดต่อกัน
 3. มีการติดต่อค้าขายกัน
 4. มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน
9. ซอใดเป็นองค์ประกอบหลักของเครื่องดนตรีชาติต่าง ๆ
1. ใช้วัสดุที่มีความทนทาน
 2. ใช้วัสดุพื้นบ้านที่มีอยู่ทั่วไป
 3. เลือกใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหน้าที่ของเครื่องดนตรี
 4. ใช้วัสดุสังเคราะห์แทนวัสดุธรรมชาติ
10. ซอใดเป็นเครื่องยืนยันว่าแคนไทยเป็นเครื่องดนตรีโบราณ
1. พิจารณาจากรูปร่างของแคนไทย
 2. การเปรียบเทียบแคนจีนกับแคนไทย
 3. จากบันทึกและหลักฐานของจีน
 4. รูปร่างของแคนและบันทึกหลักฐานที่พบในจีน
11. ซอใดมิใช่การศึกษาดนตรีด้วยวิธีการทาง Ethnomusicology
1. เปรียบเทียบเสียงดนตรี
 2. เปรียบเทียบรูปร่างเครื่องดนตรี
 3. เปรียบเทียบวัสดุที่ทำเครื่องดนตรี
 4. เปรียบเทียบกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
12. ต้นกำเนิดเครื่องคิด 4 สายของซีกโลกตะวันออกได้รับอิทธิพลไปจากเครื่องคิดของชาติใด
1. จีน
 2. อียิปต์
 3. ญี่ปุ่น
 4. อินเดีย
13. จากการเปรียบเทียบเครื่องสี 2 สายที่ใช้กะลามะพร้าวทำกะโหลกซอของจีนกับไทย พบว่าซอใดเป็นที่น่าสังเกต
1. ซอจีนมีรูปร่างโบราณกว่า
 2. ซอจีนมีรูปร่างไม่เหมือนซอไทย
 3. ซอไทยบางชนิดมีรูปร่างโบราณกว่า
 4. ซอไทยมีรูปร่างสวยงามกว่า
14. ดนตรีไทยเกิดขึ้นเมื่อไร
1. เกิดมานานกว่า 3,000 ปี
 2. เกิดในสมัยรัตนโกสินทร์
 3. เกิดในสมัยสุโขทัย
 4. เกิดในสมัยอยุธยา

15. การสอนดนตรีเริ่มจากวิธีใดเป็นวิธีแรก
1. ถ่ายทอดจากโน้ต (สกอ์) ดนตรี
 2. ถ่ายทอดกันตัวต่อตัว
 3. ถ่ายทอดจากเทปบันทึกเสียง
 4. ถ่ายทอดจากแผ่นเสียง
16. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเมื่อฟังตัวอย่างบทบรรเลงเก่า ๆ ของชาติต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ไทยแล้ว
1. ดนตรีไทยใกล้เคียงกับดนตรีอินเดีย
 2. ดนตรีไทยใกล้เคียงกับดนตรีจีน
 3. ดนตรีไทยใกล้เคียงกับดนตรีเขมรและลาว
 4. ดนตรีไทยใกล้เคียงกับดนตรีพม่า
17. จากข้อสันนิษฐานของนักโบราณคดีรุ่นใหม่ที่ว่าคนไทยอยู่เป็นกลุ่ม กระจายกันอยู่อย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ภาคใต้ของจีนลงมาจนถึงประเทศไทยปัจจุบัน เป็นผลกระทบต่อดนตรีไทยอย่างไร
1. ทำให้ข้อสันนิษฐานกำเนิดดนตรีไทยเปลี่ยนไป
 2. ไม่เป็นผลกระทบต่อลักษณะดนตรีไทย
 3. ดนตรีจีนกับดนตรีไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกัน
 4. ดนตรีไทยใกล้เคียงกับดนตรีอินเดีย
18. เหตุผลข้อใดเป็นข้อสนับสนุนว่าแคนไทยเป็นเครื่องดนตรีโบราณ
1. รูปร่างที่เรียบง่ายทำจากวัสดุพื้นบ้าน
 2. เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองของภาคอีสานดินแดนแห่งอารยธรรม
 3. การพบแคนคู่สิบในหลุมฝังศพของเจ้าราชธานีกับพระชายาในแคว้นยูนนาน
 4. การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่พร้อมทั้งเครื่องใช้ที่ลพบุรีและราชบุรี
19. จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย ท่านคิดว่าดนตรีเกิดขึ้นเมื่อไร
1. สมัยสุโขทัย
 2. สมัยอยุธยา
 3. สมัยรัตนโกสินทร์
 4. เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย
20. เครื่องดนตรีชนิดใดที่เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางวัฒนธรรมดนตรีของไทยมาแต่โบราณ
1. ขลุ่ย
 2. ซึง
 3. แคน
 4. กระจับปี่

เฉลยคำตอบบทที่ 1

ข้อ 1. (3)

ข้อ 2. (1)

ข้อ 3. (3)

ข้อ 4. (1)

ข้อ 5. (4)

ข้อ 6. (3)

ข้อ 7. (1)

ข้อ 8. (1)

ข้อ 9. (2)

ข้อ 10. (4)

ข้อ 11. (4)

ข้อ 12. (2)

ข้อ 13. (3)

ข้อ 14. (1)

ข้อ 15. (2)

ข้อ 16. (2)

ข้อ 17. (2)

ข้อ 18. (3)

ข้อ 19. (4)

ข้อ 20. (3)

หมายเหตุ อ่านบททวนเนื้อหาภายในบท สำหรับคำถามข้อที่ท่านตอบผิดอีกครึ่งหนึ่ง
